

Տարեկան 10 ռուբլի, վեց ամիսը՝ 6 ռուբլի, երեք ամիսը՝ 3 ռուբլի 50 կոպ.
Թիֆլիսում՝ ամիսը՝ 1 ռուբլի, հատուկ 5 կոպեկ:
Բաժնետիրք գրեթե՝ են թիֆլիսում միայն խմբակայանում:

Խմբակայանի հասցեն՝ Тифлисъ. Редакция „Норъ-Даръ“
կամ Тифлисъ. Редакция „Норъ-Даръ“

Խմբակայանը բաց է ամեն օր (բացի տոն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը
Ցայտարարությունները ընդունում են ամեն լիցենզիայի
Ցայտարարությունները ըստին 2 կոպ., ընկալման համար կրկնապատկվում:

Հունուարի 26-ին երկարատև հիւանդությունից լիտու վախճա-
նուկը պաշտոնաթող ԳԵՆԵՐԱԼ-ՄԱՅՈՐ

ԱՐԲԱՆԱՄ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՄԱԴԱԹԵԱՆԸ

Այդ մասին ցուցաբերող լայնատարած են հանգուցեալի կինը՝
ՆԱՏԱԼԻԱ ՅՈՒՍԵՓԵԱՆԸ իւր որդւոց հետ, զորանք՝ ՔԱԼՈ ԻՍԱ-
ՀԱԿԵԱՆ ԵՍԶԵԱՍԱՐԵԱՆԸ, զուտաբար՝ ՆՈՒՆԵՆ և փեսան՝ ԳԵՐԱ-
ՍԻՄ ԱԻԵՏԵԱՆ ԹԱՐԻԱՆԵԱՆԸ: Յուզարկաւորութիւնը կրկին
յունուարի 30-ին, կիրակի օրը, առաւօտեան ժամը 10-ին: Մար-
մինը կը տարուի № 70 սանից, Երկրաւետինեան փողոցում, Թան-
դոյեան ս. Աստուածածնայ եկեղեցին: Հոգեհանգիստը՝ յունուարի
29-ին, երեկոյեան ժամը 6-ին:

1894

(ՏԱՄՆԵՒԻԿԵՐՈՐԻ ՏԱՐԻ)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ-ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ

ՆՈՐ-ԴԱՐ

ԼՍՆԵՐԵՆՑ ԹԵՐԹԸ

Թիֆլիսում

Հրատարակում է նոյն դիրքով եւ ծրագրով ամեն օր, բացի կիրակի եւ տօներին: Բնուող
օրերից:

(Ցարաւալ ընթացքում, Նոր-Դար-ը լոյս կը տեսնի առնուազն 220—225 անգամ)

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-Ը ՄԱՆՈՒՄ Է ՆԻ ՍԵՊՏԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«Նոր-Դար»-ի տարեկան գինն է 10 ռուբլի, վեց ամսուանը՝ 6 ռուբլի,
Թիֆլիսից դուրս ամիսը՝ 1 ռ. 50 կ., հատուկ գուրսը՝ 7 կ., Թիֆլի-
սում՝ 5 կոպ.

ԵՆԻՈՒՄՅՈՒՆ, ԹԻՖԼԻՍԻ և այլ հեռավոր երկրներին բաժանորդ-
ները վճարում են տարեկան 40 ֆրանկ:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ բաժանորդները վճարում են տարեկան 8 դոլլար:
Նոր-Դար-ին բաժանորդ են գրում իւրաքանչիւր ամսի 1-ից մինչև
Թիֆլիսում՝ բաժանորդ են գրում միայն «ՆՈՐ-ԴԱՐ»-ի խմբա-
գրասանը:

Խմբագրատունը գտնուում է Պուշկինայա փողոց, Սկուերի
գիւմաց:

Օտար քաղաքներից գիւմում են խմբագրութեանը՝ ТИФЛИСЪ, въ
Редакцію ежедневной газеты «НОРЪ-ДАРЪ» կամ Тифлисъ (Caucase) Re-
daction du journal «Nor-Dar»:

Խմբագիր հրատարակիչ՝ ՍԱՄՆԵՒԻԿԱՆ ՍԱՄՆԵՒԻԿԱՆ

ԲՈՒՄԱՆԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Քրոնիկոն.— Կայրերի ուսումնարա-
նը, Անդրկասպեան երկրի կառավարչի
ուղեորութիւնը Պետերբուրգ: Քաղաքա-
յին կանոնադրութիւնը: Ելի մէկ գոհ-
կոմիտայի ներկայացումը Պետերբուր-
գում: Աշխատանքը խաբուստող ընկե-
րութիւն: Քուլթայի գիւղատնտեսա-
կան ուսումնարանը: Մի սպանութիւն:
Արտասանման հայ թերթերից:
Նամակ խմբագրութեան:
Բաժնակի մշակութիւնը Անդրկովկա-
սում:

Թիֆլիսի կոնսուլները.— Ղազարի
Պետրովսկի Նամակ Գերմանայից.— Յնա-
Քաղաքական.— Իշխան Բրամարի
յաղթական մուտքը Բերլին:
Թաւ և լուրեր:
Հեռագիրներ:
Խմբագրութեան կողմից:
Տեղեկատու:
Ցայտարարութիւններ:

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Ինչպէս յայտնի է, Թիֆլիսում գոյու-
թիւն ունի Մարիա Կայսրուհու հովա-
նաւորութեան տակ գտնուած կայրերի
հոգաբարձութեան Կովկասեան բաժա-
նուէրի կայրերի ուսումնարանը: Մի պա-

րոն, որ այս օրերս տեսչուհու հրաւի-
րանքով այցելել է յիշեալ ուսումնարա-
նը, ուղարկել է մեզ հետեւեալ գրու-
թիւնը:

Ճանաչելով կայրերի աշխատանքը, ձե-
ռագործները, լսելով նրանց արտասա-
նած ոտանաւորները, երգեցողութիւնը,
տեսնելով թէ ինչպէս նրանք պարում,
խաղում են,— մարդ բոլորովին մոռա-
նում է, որ դա կայրերի ուսումնարան
է: Ուսումնարանը պահուում է օրինա-
կելի մարքութեամբ. մարդը են հազ-
նուած և այդ կայր երիտասարդ: Ու-
սումնարանը բացուած է 11 դիւնրութի-
ւի համար, բայց առայժմ ունի միայն
7 դիւնրութիւլ, որոնցից 5-ը վրացի են
և 2-ը—ռուս: Հայ աղջիկ չկար: Այդ
մասին իմ արած հարցմունքին ուսուց-
չուհին, տիկին Բոգայանկայան, իւր զար-
մանքը յայտնեց, որ հայերն, ինչպէս
երևում է, այնքան անտարբեր են, որ
զեռ գրանցից ոչ ոք չի գիտի կայրերի
ուսումնարանը: Սակայն իմ կարծիքս
յայտնելով ասացի, որ հայերը չեն գի-
տում ոչ թէ նրա համար, որ անտար-
բեր են, այլ նրա համար, որ Թերևս
տեղեկութիւն չունեն թէ Թիֆլիսում

կայրերի ուսումնարան գոյութիւն ունի:
Հենց այս հանգամանքն էլ ստիպեց ինձ
երկուսդ գրելու: Ձեռ կարծում, որ ա-
հագին Թիֆլիսում, ուր բնակիչների մե-
ծամասնութիւնը հայերն են, կազմում,
հայ կայր աղջկեք չլինին: Ուստի առե-
լորդ չեմ համարում առաջ բերել կոյ-
րերի ուսումնարանում աշակերտուհի-
ների ընդունելութեան պայմանները, ո-
րոնք են՝ ա) աշակերտուհին պէտք է
անպայման երկու աղջիկ կայր լինի:
բ) հասակով պէտք է լինի 7—11 տա-
րեկան. գ) ընդունակութիւն պիտի ու-
նենայ կրթուելու. դ) ֆիզիքայէս բո-
լորովին առողջ պիտի լինի: Չբաւար
աղջկանց ընդունելութիւնը ձրի է: Կոյ-
րերի հոգաբարձութեան Կովկասեան
բաժանմունքը ներկայումս ունի մօտ
40 հայար բուրլի: Բացի ուսումնարա-
նից, պահում է անհաւաքաբան: Շու-
տով բացուելու է և կայր տղայոց ու-
սումնարան:

Անդրկասպեան երկրի կառավարչի
դէմ.— Էյտ. Կուրապատկինը Պետերբուրգ
է ուղեորութիւն: Այդ ուղեորութիւնը,
ուսու թերթերի անկող, կապ ունի Ան-
դրկասպեան երկրի վարչութեան վե-
րաբերեալ շատ խնդիրներ լուծման
հետ:

Քաղաքային կանոնադրութեան մի
բանի առանձին յօդուածները վերաբըն-
նութեան են ենթարկուելու, որովհետեւ
դրանց գործադրութիւնը դժուարու-
թիւններ է առաջացրել:

Ինչպէս հայորդի է ինքը, յունուարի
26-ին Պետերբուրգում պէտք է ներկա-
յացուէր Սոււզուկիանի վելի մէկ գոհ-
կոմիտային: Այդ առթիւ նոյն տեղից պ.
Սաղուբեանը հեռագրում է մեզ հե-
տեւեալը:

Հանդիսականների կողմից երաշխա-
ւորութիւն ունի՝ արտանց շնորհաւո-
րելու վելի մէկ գոհ-ի շնորհալի և մե-
ծայարգ հեղինակին՝ բարձրատարանը
պիտի ներկայացման փառաւոր աշո-
րութեան համար:

Անցեալները հայորդի էինք, որ Թիֆ-
լիսում աշխատանքը իրախուսող մի
նոր ընկերութիւն է հիմնուում: Այժմ,
ինչպէս հայորդում են, պատշաճաւոր
իշխանութեան արգէն ներկայացրուած
է այդ ընկերութեան կանոնադրութեան
ծրագրերը:

Քուլթայից Կաւկասին գրում են,
որ գիւղատնտեսական նորաբաց ու-
սումնարանի առաջին մասնագիտական
դասարանում ընդունուած են 49 հոգի:
Աշակերտներն ըստ դասակարգի հետե-
ւեալ կերպով են բաժանուած. 2 իշխան,
21 աղնուական և 13 գիւղացի: Մի
կին, իշխանուհի Սոֆիա Մուրուկիձէ,
կտակել է, որ իւր մահուանից յետոյ
մնացած սեպական կալուածքի հա-
շուով մի թոշակաւոր պահուի յիշեալ
ուսումնարանում:

Յունուարի 25-ին Թիֆլիսում, Սու-
բաթովսի փողոցում, 6-րդ քաղաքամա-
նում իւր վարձած սենեակում մոր-
թուած է մի թուրք ջահել կին Հաջի
Վելի-կիլի անունով: Նա նոր է եկած
եղի Բորչալուի գաւառից: Նրան գտել
են բոլորովին մերի, գլուխը մորմնից

բաժանուած. մարմնին դաշոյնի մի քա-
նի հարուածներ են տրուած: Սուսմ են,
որ նա կասկածելի բարբի տէր կին է
եղել: Սպանողներն առայժմ անյայտ են:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՅ ԹԵՐԹԵՐԻՑ

Ռուսահայտակ Շմաւոնը, վերջին
լուրերին համեմատ, Մարտուանի մէջ
ձեռնալաւում է և ոչ թէ Սեբաստիայի
մէջ: Նախնական հարցաքննութեան յե-
տոյ Ա. Պոլիս տարուած է, ուր կըստի
թէ պիտի յանձնուի ռուսական դեսպա-
նատան:

— Ամերիկայի հայերի վիճակը շատ
ցաւալի կերպարանք առած է. անգոր-
ծութիւնը կըստի, ստուար մեծամաս-
նութիւնը փոխառութեամբ կըմարէ իւր
ուսելու հոցը, հետեւապէս այդ կործա-
նիչ մոտանալութիւնն իրենց մոտաւոր
զարգացման սերմերն ալ կըփոխեցունէ
և եռանդը կըմարէ: Այսպիսի պարա-
գայից մէջ գործ գտնող բացառիկներն

ալ անտանելի չարարանաց ենթա-
կուած են: Ազգային ընկերական վիճակն
անդորր կըբերի. հակառակութիւնները
բաւական միջոցաւ են: Հայ բողոքա-
կան քարոզիչներու անուղղակի վերա-
տեսուլ՝ կախազախօս և փոքր ինչ հա-
միտօս իշքոք անուանեալ միտնաբը-
մի քանի չարաթ յառաջ մի չըջարեա-
կան հանած է, որով կըզգուշացունէ հայ

քաղաքային աղգաւարութիւն և յեղա-
փոխութիւն քարոզիչ: Նոյն իսկ հրա-
հանդ կուտայ հարուածելու յեղափոխա-
կան հայերը և այդպիսի գաղափարաց
պաշտպան կանգնող աղգագուտ թեր-
թերը: Մի ժամանակ հայ բողոքական
քարոզիչները ժողովուրդն իրենց ժողո-
քարան քաշել տանելու համար ծայրա-
յից յեղափոխական գաղափարներ քարո-
զելու քաղաքականութիւնը ձեռքառած
էին և այդ կերպով յաջողած էին միա-
միտնելին մաս մը հրապուրելով իրենց
ետեւին տանելու: Հիմա Հիւրոքի այդ

չըջարեալական լիւր շուտեւ մնացել
են այդ քարոզիչներ թէ ինչ անհե. եթէ
յեղափոխական գաղափարներն դէմ
խօսին, իրենց անցեալն ուրացած
կըլինին: Իսկ եթէ շարունակեն ի նը-
պաստ խօսել, միտնաբներն իրենց
դրամական նպաստ կըդարեցունեն:
Այդ շուտած վիճակի մէջ կըզտնուի
նախ տեղիս քարոզիչ պատուելին, որ
երբեմն ծայրայից յեղափոխական գա-
ղափարներ քարոզելով յաջողած էր հայ

ժողովրդէն մի մաս պրզուլ Գեր. Սա-
րաճեան վարդապետին դէմ և տանիլ իւր
ժողովարան. այժմ ժողովրդին ու մի-
սիտնաբներին միջև ճնշուած մնացել է
միւր քարոզիչ. միտնաբները կըպա-
հանջեն, որ հակապալափոխական գաղա-
փարներ տարածէ ժողովրդին մէջ, եթէ
ոչ իւր ամսական նպաստ կըկարեն.
միւս կողմէն ալ ժողովուրդը դադրած
է ժողովարան յաճախել և կըսպառնայ

քարոզիչին, որ եթէ իւր գաղափարներ
փոխէ, իրենց ալ իրենց տուած նպաստ
կըզարեցունեն:

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ցարդ խմբագիր.

Ի նկատի առնելով այն հանգաման-
քը, որ առաջիկայ փետրուար ամսի
8-ին լրանում է Պետերբուրգի հա-
մալարանի գոյութեան եօթանասուն
ու հինգամեակը, Թիֆլիսում բնու-

կուող յիշեալ համալարանի նախկին
ուսանողներին մէջ միտք է յղացել տօ-
նել այդ օրն՝ ընկերների շրջանում պատ-
մելով ուսանողութեան ժամանակի ան-
ցեալից և բարեմայթելով համալարա-
նին յարատեւութիւն ուսաց գիտու-
թեան փառքի համար:

Ընկերների յանձնարարութեամբ մեղ
վրայ առնելով կարգադրիչների պար-
տաւորութիւնները, պատիւ ունիք
խնդրելու Ձեզանից, որ Դուր, պ. Խմբա-
գիր, բարեհաճէք հրատարակել Ձեր
թերթի մէջ միւր այս նամակը, որով
մենք գիւմում ենք Պետերբուրգի հա-
մալարանի նախկին աւարտած թէ
չաւարտած ուսանողներին, հրաւիրելով
նրանց մասնակցելու լինելիք հացկե-
րոյթին:

Այս դէպքում շատ ցանկալի էր, որ
միւս համալարանների նախկին ուսա-
նողներն էլ միանային այս ընդհանուր
տօնին:

Ա. Ֆրեկել (1862)

Ե. Միլեւսկի (1879)

Վ. Բոգատկովսկի (1882)

„Նոր-Դար“-ի տասնամեակի առի-
թով նուիրում է այս փոքրիկ
աշխատութիւնը պ. Սպանդար
Սպանդարեանին:

ԲԱՄԱԿԻ ՄԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԳՐԱՎՈԼ-
ԿԱՍՈՒՄ *)

(Ն. Պ. Ցարաւորդի)

Գ.
ՍԵՐՈՒ ՅԱՅԱԿՈՒԹԻՒՆԸ, ԱՅՈՒՐԱՆ ՆԵՐՍԵ
ՅԱԿԱՆ ԸՆԴՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Սերմի յատկութիւնը, այսինքն նը-
րանց կենսականութիւնը, և անհեւ ըն-
դունակութիւնը շատ հեշտ կարելի է
իմանալ. Փորձի համար պէտք է մի
բուռն օգրմ վեր առնել, նրանցից մի
քանին բնաբիւ, դանակով կտրատել և
տեսնել — եթէ սերմի ներքը (նուր) սուլ-
տակ է և սև կէտերով, այն ժամանակ
այդ սերմը լաւ է ցանելու պէտքա-
կան. իսկ եթէ կտրատելուց սերմը
դեղին, գորշ կամ փուշ լինին, անպէտք
են: Իսկ եթէ լաւ ու վատ սերմերն ի-
րար են խառնուած, այն ժամանակ
խառնուրդի համեմատ պէտք է ցանքսը
խիտ կամ ցանքաւ անել:

Ե.

ԲԱՄԱԿԻ ՀՈՂԸ

Բամբակի ցանքսի համար ամենաըն-
տիր հողը համարուում է կրայինը, սեւ-
հողը, սղմայինը, աւազայինը և քրճո-
տը, առհասարակ տաք և չուտ վերմու-
թիւն ընդունող հողերը: Այն հողերը,
որ պիտի կաւային են ու ճախնային և
ժանդարներով, եղեգնով, մատուտակով
ու պէս-պէս փաթաթուող բոյսերով
ծածկուած, չեն կարող լաւ բերք տալ:
Չալթուկից յետոյ բամբակի ցանքսն ա-
ւելի է յաջողուում, քան միւս հացաբոյ-
սերից յետոյ, ինչպէս և քիչ չորան տե-
ղերում:

Զ.

ԲԱՄԱԿԻ ՑԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Հողի ընտրութիւնից աւելի նշանա-
ւոր է բամբակի ցանքսի տեղի ընտ-
րութիւնը: Նախ պէտք է բամբակը ցա-
նել առհասարակ բաց տեղերում, որե-

*) Տե՛ս Նոր-Դար № 11.

տեղակ շարաթ օրը, կայսեր ծնըն-
 օրը, քաղկիւնիւր լուր բերեցին,
 արաւային Գերմանիայում հաշտու-
 ը հանդիսաւոր յոյցերով է ընդու-
 ծ ահա ամեն մարդ ժամը 10-ից

ից միջին
անհատներ
զբաղված
երկուսու
կրթութե
զարգաց
և չհաս
իմա
մարդ
զին առ
քաղաք
կարող
լինի և
թիւթիւ
առթեա
պարտա
շատեր
իւն ու
ծութեան
զօրքե
արիւթը
ան թա
միւններ
մի փող
իւն յան
առ այն
ու փոք
միւններ
առնում
պաշտ
ից հե
մքեր ըր
և այժմ
այստու
առարդ
եսորեն
ուղում
Ամեն
ու իշխ
ը Ռիս
ն, և
իւն մի
զուտ
սխալ
ը քա
նիւնի
իշխան
ի մեծ
ն իսկ
հայտ
այսրը
ժողո
նրցո
ի վեր
ն երբ
ն լու
րատե
աւսօր
ըլլին
ն և
ներն
հե
սօնի
հատ
րուր
նե
այս
միջին
ու փող
իւն յան
առ այն
ու փոք
միւններ
առնում
պաշտ
ից հե
մքեր ըր
և այժմ
այստու
առարդ
եսորեն
ուղում
Ամեն
ու իշխ
ը Ռիս
ն, և
իւն մի
զուտ
սխալ
ը քա
նիւնի
իշխան
ի մեծ
ն իսկ
հայտ
այսրը
ժողո
նրցո
ի վեր

պատկեր կարողութե և և սուսանայից
ու պատկերից, դա գերանակաւ թագա
ւորութիւններ և իշխանութիւններ
դաշնակցութեան միութեան նշան է
համարում, որի երկը հենց ապագայում
է այսօրուայ հրատարակած բողոքում
այստեղ երկու համար Աւերբոյ չենք
համարում այդ երկը, քանի որ կարճ է,
մէջ բերել:
Ազատ և անասան են աճում մեր կաղ
նիւնները, նրանք կանաչ տերեւներով զարդ
աւում հաստատ կանգնած են հողմ ու փոթ
րիկներով մէջ, ոչ տատանում են, ոչ ճկում
են, կարգիւ կարգիւ, ճշգրիտ փոթորիկ
ներին՝ դէպի երկինք են ձգտում, մենք էլ
նրանց նման ենք, մենք էլ, ինչպէս գերմա
նական կաղնիները, մեր գլուխը վեր բարձ
րացնենք ողորտ և աստուծոյ:
«Առաջ թող կաղնեայ պատկը մեր միութե
ան նշանը լինի», որ մեր գործերում ու
խորհուրդներում չտատանուինք ու չերկրաք
ու երբեք անարիտութեամբ չճկուենք ու կորա
նանք»:
Ահա այդ արիւթիւնն է հաւաքել այս
հազարաւոր տղամարդկանց այստեղ, ու
րոնք բոլոր միանգամից, բնից տրուած
մի նշանի վրայ, սկսում են գրողիկ առա
ջին երգը երգել, երաժիշտներ շուտապէ
ս թափամբ: Դա միութեան երգն է, որ
հազարաւոր առնական ձայներով հնչեց
րած հեռու Նիայում տարածւում է, որի
մէջ նախ գոհութեան է տրուում Աստու
ծուն, որ գերմանացիներին (ամօթի եր
կարտեւ գիշերի միջից բուցած փայ
լով մեծ է հրաշալի երկնայաւ, որ նը
րանց «Թշնամիների խորհուրդը կայ
ծականահար խորհակցի և իրենց ողջ
նորոգից գեղեցիկ կերպով: Այնուհետեւ
հրգում է հայրենիքը, պատուութիւն և
հին գերմանական հատարութիւնն
և հաւատքը, որ պիտի պահպանի
Ռիսմարկի ձեռքով հաստատած միութե
անը: Երգից յետոյ ամենք զարեւրով են
զբաղւում: Նուազում է երաժշտութիւ
նը և լուռ, և ահա բուռն ծափահա
րութիւններով առաջ է անցնում բե
մում նստողներից մէկը—մի երիտասարդ
պրոֆեսոր. սիրուն է խորին լուսութիւն:
Պրոֆեսորը գլուխն ու լանջն են միայն
երկում կանաչների միջից, նա սկսում է
խօսել Ռիսմարկի մասին, բերելով Ն
իլիանից Ազամեմեոն թագաւորի և
Աքիլիսի գծութիւնն ու հաշտութիւնը,
որ նրա համար էր առաջացել, որ Ազա
մեմեոնը մենակ էր ուղում իշխել: Զա
ւը վերջացնում է Ռիսմարկի համար
կեցցեով և ահա հազարաւոր բերաններ
զլուրդներ բարձրացնելով կեցցէներ են
գոչում և սկսում են կանգնած երգել
կայսերական օրհներգը:
Նոյն ձևով Ռիսմարկի և հայրենիքի
մասին բազմաթիւ ճառախօսութիւննե
րով և երգերով անցաւ ամբողջ գիշերը
մինչև ժամը 2-ը: Առանձին ցոյցով եր
գուցեալ Ռիսմարկի համար այս հաշտու
թեան առթիւ այստեղ չոր դրած մի
երգը:
Վերջին երգը, որ սկսում է Stosst
an (բաժակները իրար խփէք), երգում
էին գարեջրի բաժակներն ընդհանուր
խմելով իրար գարեջրով, ընդհանուր
հրճանքով, իրեն մի յաղթական տոն
կատարելով: Դա ուսանողական ամե
նաւորաւ երգերից մէկն է, որ սկսում է
է. «Բաժակները իրար զարկէք. կեցցէ,
նանա, հուռն, կեցցէ. Քիլիստերների
մեծ մասը մեզ լաւ աչքով է նայում,
նրանք զգում են թէ ինչ է ուսանողի
մէջ ազատութիւն ասածը: Ազատ է
բուրջը (ուսանողը), ազատ ուսանողը:
Այնուհետեւ նոյն ձևով դրօշակի սեւ-սպի
տակ-կարմիր գոյններն է կեցցէ երգ
ւում, որ ազատ ուսանողին առաջնոր
դում է կուռի մէջ. հայրենիքին է կեց
ցէ առում, խոստանալով հայրենի սրբ
բազան սովորութիւններին հաւատարմ
մնալ յետոյ կարգով լերկի իշխանին
(ոչ կայսրին), կանանց սիրուն, արիա
կան քաջութեան, ազատ խօսքին, ու
սանդղութեան, և քաջամարտիկ գոր
ծին, է կեցցէ երգւում, ամեն տան
վերջում կրկնելով՝ աղօթու է ուսանողը:

Ողևորութիւնն ու հետագայ ստանա
լուն. այդ երգը երգելիս շատերն
արդէն գործիքի բաժակները թիւ 10-ի
հասցրել են: Այս կերպով ահա վերջա
նում է տեսարկի մէջ եղած եօթն եր
գերից վերջինը, որից յետոյ ժամը եր
կուսի մօտ արդէն սկսում են ցուրտ
ընկած հասակի և դասակարգի
պատկանող հազարից աւելի տղամարդ
կանց միասին կատարած ընդհանուր ու
րախօսութիւնը և գոհարձութիւնն այսպի
սով անցնում է կանոնաւոր, առանց
որեն անկարգութեան:
Մ. Արեղեան.
Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ա Ն
ԽՇԽԱՆ, ԲԻՍՄԱՐԿԻ ՅԱԶՄԱՆՈՒՄՈՒՄ
ՔԻՐԻՆԵ
Գերմանական ազգը վերջին օրերս մի
յաղթանակ առն կատարեց, և այդ առ
ջ իշխան Բիսմարկի Բերլին ժամանե
լու օրն էր: Ընդհանուր հրճուանքի և
բերկրութեան տոն էր ամբողջ Գերմա
նիայի համար այդ օրը: Մոռացուել էր
ամեն թշնամութիւն, ամեն հակառա
կութիւն, և բոլոր կուսակցութիւնները
և գերմանական ամբողջ ազգը գլուխ
էր խոնարհեցնում մեծ մարդու առաջ
ու արտայայտում նրան իւր անսահման
ուրախութիւնը: Կայսրի և նրա միջև
կայացած հաշտութեան առթիւ, Ամեն
կողմից գերմանացիներ շատապէս էին
Բերլին՝ այդ նշանաւոր օրուայ հանդի
սին ներկայ լինելու համար: Գերմա
նիայի ամեն կողմերում հանդիսներ էին
սարքւում, և գաւառական թերթերը
հեռագրներով պահանջում էին Բերլինի
մանրամասն տեղեկութիւններ իշխանի
Բերլին ժամանելու և ընդունելութեան
մասին: Լրագրիչների շատ թիւակցիներ
չտապել էին զնալ Համբուրգ, որպէս
զի այնտեղից կարողանան գալ երկա
թուղով: Նոյն գնացքով, որով իշխան
Բիսմարկն էր գալու, և ճանապարհից
հեռագրով տեղեկութիւններ հաղորդել
լինեց թերթիւնը:
Յունուարի 14-ը (26) մի այնպիսի
անմոռանալի օր է ամբողջ Գերմանիայի
համար, որի նմանը չառ քիչ է պատա
հել մարդկային պատմութեան մէջ:
Այդ օրն առաւօտեան 9 ժամին իշ
խան Բիսմարկն իւր մեծ որդու՝ զբա
ղեւոր Բիսմարկի, բժիշկ Շուստին
գերի և բժ. Կրիստիանի ուղեկցութեամբ
Համբուրգում նստեց Բերլին ուղևո
րուող երկաթուղու գնացքի սալոն-վա
գոնը, որն իւր սպասկանն է և տասը
տարի արանից առաջ ընծայուած է
նրան մի յայտնի գործարանատիրոջ
կողմից:
Ահա մարդ բազմութիւնը, որ հաւա
քուել էր երկաթուղու կայարանում,
ողևորւած ցոյցեր արեց իշխանին և
նոյն ողևորութիւնը ճանապարհ ձեց
գնացքը: Վեց աղջիկներ սպիտակ հա
գուսներ հագած՝ ծաղիկներ էին արժ
ուում նրա ճանապարհի վրայ: Յոյցերին
և անլուրի կեցցէներին վերջէվար ժո
ղովրդեան մեծ բազմութիւն հաւաքուել
էր երկաթուղու իւրաքանչիւր իջկա
նում և անպաշտօնի ողևորութեամբը
դուռնում ու ճանապարհ էր ձգում իշ
խանական գնացքը:
Տեղագիտական անհամբերութեամբ իշխա
նական գնացքին սպասում էին Բերլին
ում, ուր հազարից պատրաստութիւններ
էին տեսնուած իշխ. Բիսմարկին մեծ
չուրով ընդունելու համար: Ամբողջ
Բերլինը, ինչպէս ստում են, ոտքի վրայ
էր: Կայարանին մինչև պալատը դրօ
շակներ էին պարզած, որոնք իսկապէս
հետեւել օրը՝ կայսրի ծննդեան տօնին
պիտի պարգուած լինէին. Բերլինում
այդ անպատեհի ու նշանաւոր անցքը—
Բիսմարկի Գերմանիայի մայրաքաղաքը
ժամանելի իրեն հաշտութեան հրշտա
կի—ուղում էին արքայալսպի կերպով
տօնել:

Երկաթուղու կայարանը պահպանում
էր հազարից թուով օտարիւններով, որ
պէս զի արգելին ժողովրդեան հասանքը:
Այնքան ժողովուրդ էր հաւաքուել կա
յարան և շրջակայքը, որ ասելի ձգելու
տեղ չկար: Ամեն մէկը՝ անդամ կեանքը
վտանգի ենթարկելով՝ աշխատում էր
իւր համար մի տեղ բռնել, որպէս զի
մի կերպ կարողանայ արժանանալ տես
նելու իշխան Բիսմարկին՝ գերմանական
միութիւն ստեղծողի գէմբը:
Կայարանում առաջին և երկրորդ կլաի
դահլիններում հաւաքուել էին ուսու
ստալի և պրեզիդենտ սէյմի 80 անդամ
ներ, իսկ արքայալսպի սենեակներում
սպասում էին կայսրի հորալոր պրինց
Հենրիխը, Բերլինի գլխաւոր նահանգա
պետ Մարկին, Բիսմարկին խիստ հա
մակարդ ու հին ընկիր ծերունի գեներալ
Ֆոն-Պապլէ և այլ բարձրաստիճան ան
ձեր:
Յերկուայ ժամը 1-ին ծաղիկներով
և պատկերով զարդարուած իշխանա
կան գնացքը հասաւ կայարան: Պրինց
Հենրիխն շտապեց դիմաւորելու իշխան
Բիսմարկին: Ամենից առաջ սալոն-վա
գոնից դուրս եկաւ զբաղեւոր Բիսմարկ
և այնուհետեւ իր կաթիլ կանց
լեւը, որ բաղաւոր էր և գոլարթ էր երե
ւում: Պրինց Հենրիխը խիստ ջերմ կեր
պով բարեկց իշխանին և կայսրի կող
մից շնորհաւորեց նրա գալուստը: Այս
իշխան Բիսմարկը գրկախառնուեց Ֆոն-
Պապլէի հետ: Երկու մտերիմ ծերունի
ներին հանդիպումը խիստ ջերմ և յուզիչ
էր: Նրանք երկուսն էլ զգացում էին
Այդ տեսարանը հրճուանք պատճառեց
հանդիսականներին: Պրինց Հենրիխը
ձեռք տուեց իշխանին և առաջնորդեց
նրան իւր համար պատրաստի կառքը,
ուր նստեցին իշխանն ու պրինցը:
Նկարագրել կարելի չէ այն ողևորու
թիւնը, այն ջերմ ցոյցերն ու կեցցէնե
րը, որով ընդունեց ժողովուրդն իւր
հայրենիք մեծ գաւառին, որ վայելում
է գերմանացիների սէրն ու անխնայ
թիւնը:
Մինչև պալատը ծաղիկներ է որ ցա
նում էին իշխան Բիսմարկի կառքի ա
ռաջ, այնպէս որ կառքը ծաղիկների
վրայով հասաւ մինչև պալատ. կարծես
անիւները գետնի վրայով չլինէին գլու
րուելիս, այլ փափուկ գորգի վրայով:
Կառքը պալատ հասնելուն պէս՝ պը
րինցն օգնեց իշխանին իջնել կառքից:
Իշխանի վին և համակրելի գէմբը փայ
լում էր թարմութեամբ, ժամանակը
կարծես ներգործութիւն չէ ունեցել
նրա վրայ. նա ողով արի է և գոլարթ:
Նրա հայեացքը նայեալ խորթափայտ
է, որպէս և առաջ: Մեծ, կապոյտ աչ
քեր չեն կորցրել իրենց փայլն ու կը
րակը: Միայն ճակատի վրայ աւելացել
են խորունկ կծիւներ: Գարնա մեծ մար
դն այդ հսկայական և խորիմաստ գէմ
բը ու պարթէ հասակը խորին կեր
պով ազգում էր շրջապատող անհամար
հանգիստականներին վրայ, որոնք ողև
ութիւնից և անչափ ուրախութիւնից
համարեալ իրենց կարքիւ էին: Այդպէս
ողևորուել և խնամարտել գիտէ գերմա
նական մեծ ազգը իւր մեծ գաւառին,
իւր Բիսմարկի առաջ:
Կառքից դուրս գալով՝ իշխանն ան
ցաւ պատուաւոր պահակի մօտով, որ
դիմաւորեց նրան երաժշտութեամբ և
զբօշակով: Կորիսար գեղից, որի մէջ է
հաշուում իշխան Բիսմարկը և որի շէֆ
նշանակուեց նա այդ օրը կայսրի կողմից,
մի վայր յաղթական քաղաքացիական
անցաւ իշխանի մօտով:
Այնուհետեւ պրինց Հենրիխն առաջ
նորդեց իշխ. Բիսմարկին նրա համար
յատուել պատրաստած պալատի բաժան
մունքը, որի զարդարելու վրայ կայսրն
իրեն անձամբ էր հսկել:
Այստեղ ընդառաջեցին իշխանին կայս
րը, կայսրուհին և նրանց երեք մեծ որդի
քեր, որոնք բնական իշխանի դերը և սկսե
ցին համբուրգի նրան, Բիսմարկը խիստ

բութեան և հարաւարեմտեան նստանդ-
նեւում:

ԽԱՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԻՅ

ԽԱՐԱԳՐՈՒ, Ս. Ա.-ին. — Ստացել ենք
94 թուի Նոր-Դար-ի համար ձեր ու-
ղարկած բաժանորդագիրը՝ 10 ռուբլին:
Հետոյ սեղերից բաժանորդագրու-
թեան փող ուղարկողներին անդորրա-
գրեր չեն ուղարկուում Կարող էք տ-
պահով լինել:

ԲԱՅԱՆԴՈՒՄ, Յ. Թ.-ին. — Էմիլ Զոլա
յի Պարիզի նամակները ուրիշ թարգ-
մանութեամբ Նանտում վերնագրով
արդէն տպւած է Նոր-Դար-ում 89
թուին, հետեւեալ միևնոյն բանը չենք
կարող երկրորդ անգամ հրատարակել:
Ուղարկեցէք պատի ծախքը, յետ կու-
ղարկենք:

ՆԵՐՍԻԱՆ, Ի. Տ.-Մ.-ին. — Ձեր լեզու-
բանագիտական ամսականը ամի քանի երի-
տասարդներին, ոյոնք ձեր վիճակին
կարեկցելով ինքնաշարժը կերպով հա-
ւատացեալ բարեպաշտներին այսօր
տոնով այցելելով գումարել են 35
րուբլի, որոնք գումարը լիովին ստա-
ցել էք, յայտնեցէք ձեր շնորհակալու-
թիւնը անձամբ, իսկ թերթի միջոցով
աւելորդ է:

ՇՈՒՇԻ, Օ. Շ.-ին. — Ձեր նամակին
ծրարի ծանոթեան համեմատ մարկ
չէիք կայցրել, ուստի տուգանք չվճարե-
լու համար պատից չընդունեցիք:

Թարգմիր — հրատարակիչ
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Երկաթուղի

Թիֆլիսից Բաթում՝ է գնում մար-
դաւար № 2 գնացքը առաւօտեան 9 ժ. 30
ր., և Բաթում հասնում է երեկոյեան 9 ժ.
45 ր.:

Թիֆլիսից Բաթում՝ է գնում № 4
պոստային գնացքը, երեկոյեան 6 ժ. 50 ր.,
և Բաթում է հասնում առաւօտեան 8 ժ.
15 րոպէին:

Թիֆլիսից Բաթում է գնում պոստա-
յին № 3 գնացքը՝ ցերեկը ժամը 1-ից 20 ր.
անց:

Բաթումից դուրս է գալիս մարդա-
ւար № 1 գնացքը առաւօտեան 9 ժ. 45 ր.
անց, իսկ Թիֆլիս է հասնում երեկոյեան
ժամը 9-ից 52 ր. անց:

Բաթումից դուրս է գալիս պոստային
№ 3 գնացքը գիշերուայ ժամը 11-ից 25 ր.
անց, իսկ Թիֆլիս է հասնում ցերեկը
ժամը 12-ին 25 ր. անց:

Բաթումից պոստային № 4 գնացքը դուրս
է գալիս գիշերուայ ժամը 11-ից 10 ր. անց
և Թիֆլիս է հասնում երեկոյեան ժամը 5-ից
50 ր. անց:

Թիֆլիսից Գանձակ գնում է № 47 գը-
նացքը երեկոյեան ժամը 9-ից 20 րոպէ
անց:

Գանձակից Թիֆլիս է գալիս № 48 գը-
նացքը ցերեկը ժամը 1-ից 30 րոպէ
անց:

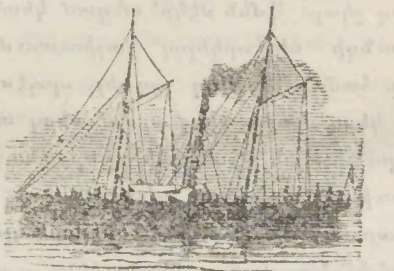
Պոստային կառքերի
երթևեկութիւնը Թիֆլիսի և
ՎԱՆԱՆԿԱՆՆԵՐԻ միջև նոյնն է:
1-ից սկսած մինչև մայիսի 1-ը:

Հինգ հոգու տեղ ունեցող կարկ տը. թէ
Թիֆլիսից և թէ Վաղիկակազից դուրս է
գալիս առաւօտեան ժամը 8-ին, գիշերում է
Միքիթում և տեղ է հասնում միւս օրը երեկո-
յեան ժամը 7-8-ին:

Թէ Թիֆլիսից և թէ Վաղիկակազից հան-
րակառքերը (օմնիբուսները) ուղեւորում են

երեկոյեան ժամը 3-ին, առանց գիշերելու
միւս օրն երեկոյեան տեղ են հասնում ճիշտ
այն ժամանակ, երբ հասնում են կարեւորե-
րը, այսինքն ժամը 7-8-ին:

Շողենաւերի

Երթևեկութիւնը Բաթումի և Օդե-
սայի միջև նոյեմբերի 8-ից սկսած:

ԱՊՐԱՆԲԱԿԻՐ ՄԱՐԿԱՏԱՐ ԳԻՇ
ԲԱՅՈՒՄԻՅ զուրս է գալիս ղեկի օրնստ
չորեքշաբթի օրը՝ գիշերուայ ժամը 11-ից, և
ճեպընթաց գնացքով և մտնում է միւսին
Սևաստոպոլ:
Հինգշաբթի օրը՝ ժամը 2-ին, ուղիղ գծով,
նովորոսիսկի և Վերլի վրայով:
Վերադարձ օրը՝ առաւօտեան ժամը 2-ին
շաբաթ գիշերուայ ժամը 3-ին, շրջանա-
(առ ընթացքով մտնում է քաղաք նստահա-
ղիտները):

ՕՐՆՍՏԱՅԻՑ հասնում է ԲԱՅՈՒՄ
Երեքշաբթի օրը՝ առաւօտեան, ճեպըն-
թաց գնացքով, Սևաստոպոլի վրայով:
Ուրախ օրերը առաւօտեան, ուղիղ գծով,
նովորոսիսկի և Վերլի վրայով:
Երկուշաբթի օրերը երեկոյեան շրջանա-
ռու ընթացքով, մտնելով քաղաք նստահա-
ղիտները:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լոյս տեսաւ եւ վաճառուում է
ՎԵՂԱՓԱՐ ԿԱՅԻԿԸ
Գ ր է չ
ՅԱՎՈՐ ԶԱՂԱՐԲԵԳԵԱՆ
Գիւն Թիֆլիս հեղինակին
Գինն է 10 կոպէկ:

Զմիւռնիա քաղաքի (Թիւրքիա) հայ
ընթերցատան

25-ԱՄԵԱՅ ՅՈՒԼԵԱՆԻ

Հանգէսն պիտի կատարուի յա-
րաջիկայ փետրուար 6/18-ին ս.
Մերոպեան վարժարանին մէջ նա-
խագահութեամբ վիճակիս առաջ-
նորդ գեր. Տ. Ներսէս Տ. վ. Աս-
լանեանի: Հեռագիրը, նամակը և
նուէրը ուղղելի են հետեւեալ հաս-
ցէին՝ հայ ընթերցատուն, — Զմիւռ-
նիա:
Cabinet de lecture armenien — Zmurne.
Տնօրէն խորհուրդ հայ ընթեր-
ցատան: 5—3

ՀԱՅՈՑ ԼԵՋՈՒՐ
ՈՒՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
Գինն է 50 իւպէ, իսկ ճառագայտ-
ծախսով՝ 65 կ.:

Կազմեց Մ. ԱՅԵՂԵԱՆ
Վաճառուում է Նոր-Դար-ի խմբ-
բազրատանը:

ԿԱՆԱՅ ԲՈՒԺԱՐԱՆ
Մ շ տ ա կ տ ն մ ա հ ճ ա կ ա լ ն ե ռ ո վ
Կանանց բոլոր հիւանդութիւններ
ունեցողներին ընդունելու թիւնը լի-
նում է նախօրոք տուած լայտարա-
րութեամբ:

ԵՐԹԵԻԿ ՀԻՄՆԻՆԵՐԻ ԸՆ-
ԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ լինում է երկու-
շաբթի, չորեքշաբթի և հաջորդ օրերը
ժամը 1—3 կէսօրից յետոյ: Ելեք-
տրականութեամբ բժշկութիւնը Ա-
postoli եղանակով լինում է երե-
շաբթի և չորեք օրերը ժ. 11—12.
Թիֆլիս, Ռեուտովսկայա փ. № 21.
Բուժարանի տեսուչ՝
Մ. Գ. ՄԿՐՅԱՆՑ.
30—28.

ԱՊԱՀՈՎՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„Ե Ա Կ Ո Ր“
Բարձրագոյն հաստատուած 1872 թուին
Հիմնական դրամագրութիւն 2.500,000 ռ.,
Բացի պահեստի գումարներից:

ԿԵՆՏՐՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂՆԵՐԻՄ է առանձնապէս ձե-
ռնուած պայմաններով. արտօնութիւններ են տրուում ի դէպս աշխա-
տանքի անընդունակ գտնայուին, և իրենց կեանքն ապահովեցնող
ները բաժին սնին Ընկերութեան օգուաններից:

ծովային, գետային եւ ցամաքային
ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՆԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ
Շարժական եւ անշարժ ամեն տեսակ կայքերի
ԿՐԱԿԻՅ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Կանոնները, պայմանները, գրաւոր և բերանացի բացատրութիւն
ները կարելի է ստանալ ԹԻՖԼԻՍԻՄ — Ընկերութեան Կովկաս
շրջանի Վարչութեան մէջ, Բարոնուպա փ. տ. Կոլուբանկոյե,
Ընկերութեան գործակալ Ս. Է. Բախաճը Պետրոսեան Զաւրիեանի մօտ,
Վերեմակովսկայա, № 2.
(276)

50—5.

ТОРГОВЫЙ ДОМЪ
М. А. НОВИКОВЪ и П. И. ВОЛКОВЪ
въ Москвѣ,
Оптовый складъ и контора—Черкаскій пер., д. Хаджиконста.
ПРОДАЖА
шелка, бумаги, аграманта, бахромы, лентъ, кружевъ, пуговицъ,
чулокъ, перчатокъ, корсетовъ, вѣровъ и модно-галантерейныхъ
товаровъ, заграничныхъ и русскихъ фабрикъ.
— ПРИЕМЪ ЗАКАЗОВЪ —
на мебельные и драпировочные приборы.
(271) 25—3

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս Ի
ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆՆԵՐԻ ԱԻԱԳԸ
հրաւիրում է Թիֆլիսի 1-ին և 2-րդ գիւղիկի պ. պ. վաճառականներին
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻՒ
որ լինելու է կիրակի, յունուարի 30-ին, առաւօտեան ժամը 11-ին
քաղաքային խորհրդի դահլիճում Պարագմունքի առարկաները: 1) քըն-
նութիւն 1893 թ. մուտքի և ելքի հաշուի և առևտրականների ընկերու-
թեան վերաբերեալ ուրիշ գործերի և 2) ընտրութիւններ՝ առևտրա-
կան մի աւազի և նրա օգնականների 1894 թուի և 1894—97 եռա-
մսակի համար երկու անգամների ու դրանց անձնափոխանորդների, ո-
րոնք մտնելու են Թիֆլիսի նահանգական հարկահան առեանի կազ-
մութեան մէջ, և երեք անգամների ու դրանց երեք անձնափոխա-
ղներին, որոնք մտնելու են Թիֆլիսի Գաղաքային գիւղիկական ձեռ-
նարկութիւններից տուրք հաւաքելու վերաբերեալ տեսանի կազ-
մութեան մէջ:
(277) 1—1.

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS A. PAQUET ET Cie

ՆԱԽԱԳԱՅՈՒԹԵԱՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„Ն. ՊԱԲԷ ԵՒ ԸՆԿ.“

Կանոնաւոր և ուղիղ երթևեկութիւն ՄԱՐՍԷԼԻՅ ԲԱՅՈՒՄ չորեքշաբթի օրերը
երկու շաբաթ մի անգամ, յունուարից սկսած և ԲԱՅՈՒՄԻՅ ՄԱՐՍԷԼԻՅ:

Բաթումից Մարսէլ գնալիս մտնում է Տրապիզոն, Սամսոն և Կ. Պոլիս քաղաքները:

Բաթումից Պարիզ ուղիղ հաղորդակցութեան տոմսակները սովորական գիշումն
ունին:

Բաթումից մեկնում է՝
Չորեքշաբթի՝ փետրուարի 9-ին (21-ին) չորեքս. Անատոլի, կապիտան (Հարբիզ),
և այդպէս երկու շաբաթ մի անգամ չորեք, օրերը, ժամը 4-ին կէսօրուայ: Տե-
ղեկութիւններ ստանալու համար թող բարեհաճեն դիմել հետեւեալ գործակա-
ներին:

Բ ա թ ու մ ու մ — պ. ՎԻԿՏՈՐ ԳԱՐԻՆՅԱՆ, Նաբեքեմայա:

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս Ի — պ. ԲԱՐԵԿԵՆԴԻԱՆՆԵԱՆԻՆ, Սիօնի փողոց, քարուանաւայ
Գէորգ աղայի:

Բ ա զ ու մ — պ. Սամուէլ Իրիւարեանին, Կոլուբանկայա հրապարակ:
Ն ո վ ո ռ ո ս Ի ս կ ու մ — պ. ԼՈՒԻ ՌԵՆՕՅԻՆ:
(262) 20—15

ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐԻ ՄԱԳԱՋԻՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ
ԻԼԻՍ. ՊԵՏՐՈՎԻՉ
Պ Ե Տ Ր Ո Վ Ի
ՄՈՍԿՈՒԱՅՈՒՍ
Իլինկա, 2երկասկի փողոցի անկիւն, Վոսկրեսենկոյե պողոտիէ
ՆԻՇՆԻՆՈՎՈՐՈՒՄ
Մակարեա աղօթատան և Եարմունի ֆլազների դիմաց, խճուղու
վրայ, նախկին Մուսասովի խանութ,
№ № 2 և 3.
(274) 25—2.

Թիֆլիսում, Դիւրցովայա
փողոցում, Կալուսական բան-
կի շինութեան մէջ, թատրոնի
տակը, № 38—39-ում իշխա-
նութեան թողութեամբ դը-
րուած է ամենօրեայ փոփոխու-
թեամբ Գոտո-պլաստիկական պատկերների գործիք, որ կուլում է
ԿԱՅՏԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՈՐԱՄԱ
Գործիքը ցոյց է տալիս աւելի քան 700 տեսարաններ, որոնք
կարող են դիտողին մեծ զուարճութիւն պատճառել:
Ի ցոյց են դրուած նոր պատկերներ՝ «Ռուսաց նաւախուժը Տու-
լունում և «Փրանս-ուսական հանգէսներ»:
Բաց է ամեն օր ճաշից յետոյ ժամը 12-ից մինչև ժամը 10-ը երեկ:
Իւրաքանչիւր տեղի համար վճարը 20 կոպէկ է:
(268) Կ. Շից 25—24